

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul X — Nr. 143

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 8 aprilie 1998

SUMAR

	<u>Pagina</u>		<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 267 din 18 iunie 1997 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor	2-3	Decizia nr. 547 din 4 decembrie 1997 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 13/1995 privind unele măsuri de accelerare a procesului de restructurare a regiilor autonome și a societăților comerciale cu capital majoritar de stat, de întărire a disciplinei financiare și de îmbunătățire a decontărilor în economie	10-11
Decizia nr. 482 din 18 noiembrie 1997 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor	3-5	Decizia nr. 593 din 9 decembrie 1997 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 30 lit. a), devenit art. 27 alin. 1 lit. b) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor, republicată	11-12
★			
Decizia nr. 391 din 14 octombrie 1997 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, art. 3, art. 14, art. 22 și ale art. 78 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat	5-7	Decizia nr. 4 din 3 februarie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 13 alin. 1 și 2 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului	12-13
Decizia nr. 393 din 16 octombrie 1997 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. 6 lit. c) și ale art. 28 alin. 2 lit. b) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995	7-8	Decizia nr. 23 din 10 februarie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 4 din Codul penal	14-15
Decizia nr. 485 din 2 decembrie 1997 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului	8-9	Decizia nr. 25 din 10 februarie 1998 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 4 și ale art. 86 ¹ alin. 4 din Codul penal	15-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 267*)

din 18 iunie 1997

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor

Nicolae Popa	— președinte
Romul Petru Vonica	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Raul Petrescu	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 32/1968, invocată de recurenta Societatea Comercială „Jupiter” — S.R.L. cu sediul în București, în Dosarul nr. 1.000/1996 al Tribunalului Alba.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 4 iunie 1997, în prezența părților și a reprezentantului Ministerului Public, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 11 iunie 1997 și apoi pentru data de 18 iunie 1997.

CURTEA,

Prin Încheierea din 10 ianuarie 1997, pronunțată în Dosarul nr. 1.000/1996, Tribunalul Alba a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 32/1968, ridicată de Societatea Comercială „Jupiter” — S.R.L., cu sediul în București.

În motivarea excepției, recurenta Societatea Comercială „Jupiter” — S.R.L. susține că dispozițiile art. 15 din Legea nr. 32/1968 în partea sa: „Dispozițiile art. 13 și 14 nu împiedică... confiscarea lucrurilor supuse acestei măsuri” contravin prevederilor art. 1 alin. (3), art. 41 alin. (1) și (7), precum și ale art. 135 alin. (6) din Constituție, întrucât, deși potrivit dispozițiilor art. 13 și 14 din Legea nr. 32/1968 este înlăturată aplicarea și executarea sancțiunii contravenționale ca urmare a prescripției, se menține totuși măsura confiscării, care, fiind tot o sancțiune juridică ce afectează dreptul de proprietate privată, are caracterul unei sancțiuni complementare, înfrângându-se astfel principiul de drept, conform căruia *accessorium sequitur principale*, ce ar avea ca efect „imprescriptibilitatea confiscării contravenționale”, este caracteristică statului totalitar și încalcă astfel una din garanțiile dreptului de proprietate, și anume prezumția dobândirii licite a averii. Se mai susține totodată, făcându-se comparație cu măsura confiscării speciale prevăzute de legea penală, că aceasta nu mai poate fi luată după ce a operat prescripția reglementată de art. 121–130 din Codul penal. În consecință, recurenta a solicitat „în principal” admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 32/1968 și „în subsidiar” să se constate abrogarea implicită a textului, potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție.

Exprimându-și opinia, potrivit prevederilor art. 23 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, instanța de judecată apreciază excepția de neconstituționalitate ca nefondată, întrucât prescripția

în materie contravențională constituie o cauză de înlăturare a răspunderii și nu a faptei săvârșite. Potrivit art. 41 alin. (7) din Constituție, averea dobândită licit nu se poate confisca. Întrucât însă bunurile provenite din săvârșirea unei contravenții nu sunt dobândite licit, ele pot fi confiscate potrivit art. 41 alin. (8) din Constituție.

În temeiul art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, au fost solicitate puncte de vedere celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Senatul, în punctul său de vedere, consideră că excepția este neîntemeiată.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că textul art. 15 din Legea nr. 32/1968 nu contravine Constituției, întrucât legea fundamentală garantează dobândirea și ocrotirea proprietății private obținute în mod licit, nu și garantarea unor bunuri obținute prin fapte ilicite.

Camera Deputaților nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Senatului și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile părților și ale procurorului, dispozițiile atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția invocată, fiind legal sesizată.

Principala critică de neconstituționalitate se referă la încălcarea prevederilor art. 41 alin. (7) din Constituție, potrivit căruia „Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă”.

Este în afara oricărei discuții că prevederea constituțională privind prezumția dobândirii licite a averii constituie una dintre garanțiile constituționale importante ale dreptului de proprietate. Această prezumție se întemeiază și pe principiul general, potrivit căruia orice act sau fapt juridic este licit până la dovada contrară, impunând, în ceea ce privește averea unei persoane fizice sau juridice, ca dobândirea ilicită a acesteia să fie dovedită. În mod corespunzător, alin. (8) al art. 41 din Constituție prevede că bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

Exceptarea de la aplicarea dispozițiilor art. 13 și 14 din Legea nr. 32/1968 a măsurii confiscării contravenționale nu este contrară prevederilor Constituției, ținând seama de natura bunurilor supuse acestei măsuri, așa cum sunt ele individualizate în textul art. 8 din Legea nr. 32/1968.

Potrivit acestui text, sunt supuse confiscării lucrurile produse prin contravenție, lucrurile care au servit la săvârșirea contravenției, dacă sunt ale contravenientului, precum și lucrurile dobândite prin săvârșirea contravenției, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate.

*) A se vedea și Decizia Curții Constituționale nr. 482 din 18 noiembrie 1997, publicată la pag. 3.

În speța de față, sumele confiscate sunt urmare a săvârșirii unei contravenții și, în consecință, dispozițiile art. 15 din Legea nr. 32/1968 nu încalcă prevederile constituționale privind confiscarea bunurilor destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții. Textele constituționale invocate de recurentă se referă la garantarea și ocrotirea proprietății private dobândite în mod licit și nu la garantarea unor bunuri obținute în mod ilicit. Sub acest aspect, excepția nu poate fi primită.

Referitor la susținerea potrivit căreia textul art. 15 contravine și dispozițiilor art. 150 alin. (1) din Constituție, de asemenea, nu poate fi primită.

Potrivit practicii sale constante, Curtea Constituțională a decis că instanța de judecată este obligată ca, în scopul aplicării unei dispoziții legale anterioare intrării în vigoare a Constituției, să stabilească dacă prevederea mai este în vigoare sau a fost abrogată și să determine măsura în care prevederea respectivă contravine Constituției.

Pentru considerentele expuse și având în vedere prevederile art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 13 alin. (1) lit A.c), ale art. 23 alin. (2), ale art. 24 și ale art. 25 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 32/1968, invocată de Societatea Comercială „Jupiter” — S.R.L. în Dosarul nr. 1.000/1996 al Tribunalului Alba.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința publică din 18 iunie 1997.

PREȘEDINTE,
prof.univ.dr. Nicolae Popa

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 482

din 18 noiembrie 1997

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 32/1968
privind stabilirea și sancționarea contravențiilor**

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra recursului declarat de Societatea Comercială „Jupiter” — S.R.L. împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 267, pronunțată la data de 18 iunie 1997.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 11 noiembrie 1997 și au fost consemnate în încheierea din aceeași dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 18 noiembrie 1997.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Decizia nr. 267 din 18 iunie 1997 Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 32/1968, ridicată de Societatea Comercială „Jupiter” — S.R.L. în Dosarul nr. 1.000/1996 al Tribunalului Alba, reținând, în esență, următoarele:

— dispozițiile art. 15 din Legea nr. 32/1968 nu încalcă prevederile constituționale, întrucât, în speță, sumele confiscate sunt urmare a săvârșirii unei contravenții; textele constituționale invocate de recurentă se referă la garantarea și ocrotirea proprietății dobândite în mod licit;

— abrogarea, potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție, este rezultatul contrarietății legii anterioare cu prevederile Constituției, or, dispozițiile art. 15 din Legea nr. 32/1968 nu contravin legii fundamentale;

— deși Legea nr. 32/1968 nu cuprinde un termen de prescripție, acest termen este prevăzut în Decretul nr. 221/1960, în vigoare până la data de 23 aprilie 1996 și apoi preluat în Ordonanța Guvernului nr. 11/1996.

Împotriva acestei decizii a declarat recurs Societatea Comercială „Jupiter” — S.R.L., cu următoarea motivare:

— sancțiunea confiscării, prevăzută la art. 15 din Legea nr. 32/1968, contravine dispozițiilor art. 41 alin. (7) din Constituție, care instituie prezumția dobândirii licite a averii; or, de vreme ce, pe de o parte, a operat prescripția aplicării ori executării sancțiunii contravenționale și, pe de altă parte, potrivit art. 22 și 23 din aceeași lege, o dată cu aplicarea sancțiunii contravenționale se dispune și confiscarea, inevitabil, prin art. 15, se lasă deschisă poarta confiscării contravenționale, nelimitat în timp, fără a se putea răsturna prezumția dobândirii licite a proprietății private, astfel că, în acest fel, este știrbită o importantă garanție a dreptului de proprietate, prevăzută la art. 41 alin. (1) și art. 135 alin. (6) din Constituție;

— în mod greșit s-a constatat, prin decizia recurată, că textul art. 15 din Legea nr. 32/1968 nu a fost abrogat potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție, deoarece art. 2 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 prevede că: „Sunt neconstituționale prevederile actelor normative prevăzute la alin. (1), care încalcă dispozițiile sau principiile Constituției”, or, textul criticat contravine „mai multor dispoziții și principii constituționale”;

— eronat s-a reținut că Legea nr. 32/1968 nu cuprinde termene de prescripție, acestea fiind prevăzute atât la art. 13 (prescripția aplicării sancțiunii), cât și la art. 14 (prescripția executării sancțiunii); Decretul nr. 221/1960 și Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, invocate în decizie, se referă doar la prescripția pentru executarea unei creanțe bugetare care există legal, dar, de vreme ce prescripția operase, sancțiunea nu mai exista legal;

— art. 15 contravine și art. 20 alin. (2) din Constituție, coroborat cu Convenția europeană privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului, fără a fi precizate care sunt aceste articole.

CURTEA,

având în vedere decizia atacată, motivele de recurs invocate, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului și ale recurentei, dispozițiile atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Prevederile legale criticate sub raportul constituționalității lor sunt cele cuprinse în art. 15 din Legea nr. 32/1968, care prevăd: „Dispozițiile art. 13 și 14 nu împiedică urmărirea despăgubirilor și confiscarea lucrurilor supuse acestei măsuri”. Art. 13 stabilește că aplicarea sancțiunii contravenționale se prescrie în anumite termene calculate de la data săvârșirii faptei, iar art. 14 stabilește că executarea sancțiunii se prescrie într-un an de la data aplicării ei.

Nu se prevede un termen de prescripție și pentru sancțiunea confiscării lucrurilor.

Se pretinde că au fost încălcate prevederile art. 41 alin. (7) și (8) din Constituție, care prevăd: „Avea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă. Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii”.

Esența recursului o constituie critica, potrivit căreia patrimoniul unei persoane, dobândit licit, poate fi diminuat în mod nejustificat, împotriva prevederilor Constituției, prin aplicarea sancțiunii confiscării într-o perioadă nelimitată în timp, deși pentru celelalte măsuri punitive Legea nr. 32/1968

prevede termene de prescripție. În aceste condiții, textul art. 15 din această lege ar trebui considerat abrogat, implicit în temeiul art. 150 alin. (1) din Constituție și al art. 2 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

Este evident că măsura confiscării unor bunuri constituie o excepție de la principiul constituțional, consfințit de art. 41 alin. (7), potrivit căruia caracterul licit al dobândirii bunurilor se prezumă. De aceea, o asemenea măsură este reglementată constituțional doar în cazul săvârșirii unor infracțiuni sau contravenții, adică în situații constatate, în condițiile legii, ca reprezentând fapte cu un anumit grad de pericol social. Astfel confiscarea nu face decât să aducă atingere prezumției de dobândire licită a unor bunuri, așa cum prevede art. 41 alin. (7) din Constituție, ceea ce nu poate conduce decât la concluzia neconstituționalității prevederii legale care îngăduie o astfel de atingere adusă patrimoniului unei persoane.

Sub acest aspect, este limpede că art. 15 din Legea nr. 32/1968 exclude aplicarea termenelor de prescripție, înscrise la art. 13 și 14 pentru aplicarea sancțiunii contravenționale sau executarea acesteia, și la confiscarea lucrurilor. Acest fapt poate conduce la aplicarea sancțiunii confiscării în condițiile prescrierii fie a aplicării sancțiunii prevăzute la art. 13, fie a executării ei, prevăzute la art. 14. Este posibilă astfel confiscarea unor bunuri, cu titlu de sancțiune, ca urmare a comiterii unei fapte constatate după împlinirea termenului de prescripție și, mai mult decât atât, însăși executarea pedepsei confiscării devine posibilă, cu toate că s-a depășit termenul stabilit de art. 14 — un an de la data comiterii faptei — pentru realizarea măsurii respective. Consecința ar fi faptul că o altă sancțiune contravențională, amenda, spre exemplu, să nu mai poată fi aplicată datorită împlinirii termenului de prescripție, dar confiscarea să poată fi totuși dispusă de organul constator, în pofida efectului complementar, egal, al amândurora.

În acest fel s-ar ajunge ca măsura confiscării să aibă un regim derogator, distinct de cel al altor sancțiuni, deși atât acestea, cât și confiscarea își au izvorul în aceeași faptă contravențională de încălcare a legii. Este relevant, sub acest aspect, textul art. 17 alin. 3 din lege, care stabilește că neindicarea datei de comitere a faptei în procesul-verbal atrage nulitatea acestuia, care se poate constata și din oficiu; or, o asemenea precizare nu face decât să confirme că sancțiunea pentru săvârșirea unei contravenții nu poate fi aplicată oricând, ci cu respectarea termenului prevăzut la art. 13; în cazul confiscării s-ar ajunge la faptul că neindicarea datei respective nu ar avea nici o consecință, ajungându-se, teoretic, la posibilitatea, cu nimic exclusă, ca un proces-verbal privind constatarea unei contravenții, însoțit de dispoziția confiscării lucrurilor, să poată fi întocmit independent de faptul că, datorită împlinirii termenului de prescripție, nu numai că sancțiunea aplicării amenzi ar deveni imposibilă, dar ea nici n-ar mai putea fi executată, dacă își găsesc aplicarea dispozițiile art. 14 din Legea nr. 32/1968.

În aceste condiții, patrimoniul unei persoane ar fi diminuat în mod nejustificat, ignorându-se prezumția de dobândire licită a bunurilor, instituită de art. 41 alin. (7) din Constituție, câtă vreme fapta însăși nu apare ca fiind generatoare a tuturor măsurilor sancționatoare prevăzute de lege, ci numai pentru unele dintre ele, în speță, confiscarea. Confiscarea ar apărea astfel ca o unică posibilitate punitivă în urma încălcării termenelor de prescripție instituite de art. 13 și 14, acestea având justificarea lor, determinată de limitarea în timp a constatării unor ilegalități, ca rațiune de a fi a prescripției extinctive.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 2, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 25 și al art. 26 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

Admite recursul declarat de Societatea Comercială „Jupiter” — S.R.L., desființează Decizia nr. 267 din 18 iunie 1997 și, pe fond, constată că art. 15 din Legea nr. 32/1968 este abrogat potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din 18 noiembrie 1997.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof.univ.dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

★

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 391

din 14 octombrie 1997

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, art. 3, art. 14, art. 22 și ale art. 78
din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat**

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Exprimându-și opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea de Apel Alba Iulia arată că aceasta este întemeiată cu privire la art. 14 din Legea nr. 51/1995, care prevede că dreptul de primire în profesia de avocat se obține pe baza unui examen, organizat conform prevederilor legii și statutului profesiei, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. 2 lit. a)–c) — când primirea în profesie se poate face fără examen —, prin această prevedere fiind limitat dreptul de exercitare liberă a unei profesii, garantat de art. 38 din Constituție.

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, art. 3, art. 14, art. 22 și ale art. 78 din Legea nr. 51/1995, invocată de Croitoru Ioan în Dosarul nr. 4/1997 al Curții de Apel Alba Iulia.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 8 octombrie 1997, în prezența reprezentantului Ministerului Public și în lipsa părților legal citate, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 14 octombrie 1997.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Curtea de Apel Alba Iulia, prin Încheierea din 19 februarie 1997, pronunțată în Dosarul nr. 4/1997 al acestei instanțe, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, art. 3, art. 14, art. 22 și ale art. 78 din Legea nr. 51/1995, invocată de Croitoru Ioan.

În motivarea excepției se arată că dispozițiile atacate sunt „total neconstituționale”, încalcând „în mod vădit” următoarele articole din Constituție: art. 15 alin. (2), art. 37, art. 38, art. 39, art. 41, art. 49, art. 51 și art. 54, întrucât profesia de avocat ar trebui să se poată exercita în multiple forme de organizare și la ea ar trebui să aibă acces orice licențiat în drept, fără nici o discriminare sau condiție, examenele fiind necesare numai „pentru obținerea de grade profesionale”.

În conformitate cu dispoziția din art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, încheierea prin care a fost sesizată Curtea Constituțională a fost comunicată celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

În punctul de vedere al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului se arată că excepția de neconstituționalitate ridicată este neîntemeiată.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că avocatura se realizează de un corp profesional cu o îndelungată tradiție și este organizată și funcționează prin lege proprie, iar cei care doresc să practice această profesie sunt datori să respecte legea și să accepte regulile impuse de ea. De aceea dreptul de a profesa avocatura îl are orice absolvent al facultății de drept, cu condiția să respecte cerințele impuse de legea care guvernează această profesie. Se arată că prevederile art. 14, ca și ale celorlalte texte din Legea nr. 51/1995, invocate de autorul excepției, nu sunt discriminatorii și nu contravin prevederilor art. 38 din Constituție, care garantează dreptul la muncă, nici principiului egalității în fața legii și a autorităților publice a cetățenilor, prevăzut la art. 16, și că prevederile art. 14 din Legea nr. 51/1995 nu constituie o restrângere a exercițiului unor drepturi, în sensul art. 49 din Constituție. Condiția de examen, prevăzută la art. 14 alin. 1 din Legea nr. 51/1995, constituie o exigență impusă de necesitatea selectării pe criterii profesionale a specialiștilor.

În opinia Guvernului, prevederile legale menționate nu contravin nici Pactului internațional privitor la drepturile civile și politice, adoptat de Adunarea generală a

Organizației Națiunilor Unite la 16 decembrie 1966, ratificat de țara noastră prin Decretul nr. 212/1974, care, în art. 6 pct. 1 și art. 7 lit. d), prevede că „dreptul la muncă cuprinde dreptul pe care îl are orice persoană de a obține posibilitatea de a-și procura cele necesare vieții sale printr-o muncă aleasă sau acceptată”. Se face, totodată, trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 45/1995, care s-a pronunțat asupra constituționalității art. 14 din Legea nr. 51/1995.

În concluzie, se arată că legea criticată nu cuprinde dispoziții contrare Constituției, astfel că excepția de neconstituționalitate este nefondată.

Camera Deputaților nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului și al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului și dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, constată următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, Curtea este competentă să se pronunțe asupra excepției cu care a fost legal sesizată.

Deși se referă în special la anumite articole din Legea nr. 51/1995, autorul excepției de neconstituționalitate vizează, în realitate, legea în întregul ei, pe care o consideră în totală contradicție cu principiile Constituției.

Critica adusă dispozițiilor art. 1 și 3 din Legea nr. 51/1995, care sunt considerate ca neconstituționale, deoarece aduc atingere unor drepturi fundamentale garantate de Constituție, cum ar fi dreptul de asociere sau dreptul la muncă, este neîntemeiată.

În concepția autorului excepției se consideră că activitatea avocatului trebuie privită ca o activitate comercială care se desfășoară potrivit normelor din Codul comercial. În concepția legiuitorului însă avocatura este un serviciu public, care este organizat și funcționează pe baza unei legi speciale, iar profesia de avocat poate fi exercitată de un corp profesional selectat și funcționând după reguli stabilite de lege. Această opțiune a legiuitorului nu poate fi considerată ca neconstituțională, având în vedere că scopul ei este asigurarea unei asistențe juridice calificate, iar normele în baza cărora funcționează nu contravin principiilor constituționale. Faptul că accesul la profesia de avocat este condiționat de satisfacerea anumitor cerințe, în special de pregătire profesională și de moralitate, nu poate fi privit ca neconstituțional, toate legile de organizare a profesiei de avocat cuprinzând asemenea condiții.

Referitor la prevederile art. 14 din Legea nr. 51/1995, prin care se condiționează obținerea dreptului de susținere a unui examen organizat conform prevederilor legii și ale statutului profesiei, se constată că acestea au constituit în principal obiectul criticilor autorului excepției, iar instanța, în fața căreia a fost ridicată excepția, Curtea de Apel Alba Iulia, consideră excepția ca întemeiată, afirmând că, prin această condiție cerută de lege, se limitează dreptul de exercitare liberă a unei profesii, garantat de art. 38 din Constituție.

Art. 14 din Legea nr. 51/1995 prevede, într-adevăr, prin dispoziția din alin. 1, că „Dreptul de primire în profesie se obține pe baza unui examen, organizat conform prevederilor prezentei legi și statutului profesiei”, iar la alin. 2 lit. a)–c) sunt prevăzute cazurile în care o persoană poate fi primită în profesie cu scutire de examen.

În ceea ce privește dispoziția din alin. 1 al art. 14, aceasta nu poate fi considerată, așa cum se susține, ca o îngrădire a dreptului la muncă, ci ca un mijloc de selecție, pe criterii profesionale, a specialiștilor care urmează să exercite profesia de avocat. Această condiție era prevăzută și în legislația românească interbelică. Astfel Legea avocaturii din 1923 prevedea, la art. 1, printre condițiile de admitere în corpul avocaților și de exercitare a profesiei de avocat, „Trecerea unui examen de admitere în corpul avocaților”, iar Legea pentru organizarea corpului de avocați din 18 decembrie 1931 prevedea, la art. 34, că „După terminarea stagiului, stagiarul va trece un examen de liberă practică avocațială”.

Cât privește dispozițiile din alin. 2 lit. a)–c) ale art. 14 din Legea nr. 51/1995, care prevăd cazurile de primire în profesie fără examen, acestea, de asemenea, nu pot fi considerate ca neconstituționale. În dispoziția de la lit. a) este menționat titularul diplomei de doctor în drept. Excepția este justificată prin calificarea superioară pe care o presupune titlul științific de doctor în drept și nu poate fi înțeleasă ca o încălcare a egalității în drepturi. De asemenea, este justificată excepția cuprinsă în dispozițiile de la lit. b), care se referă la primirea ca stagieri a absolvenților facultăților de drept, dacă solicită înscrierea ca avocați stagieri în cel mult 6 luni de la trecerea examenului de licență, deoarece, potrivit art. 15, la începutul exercitării profesiei, avocatul efectuează în mod obligatoriu un stagiul de pregătire profesională cu durata de 2 ani, după care va susține examenul de definitivare.

Cu privire la constituționalitatea dispoziției de la lit. c), Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 45 din 2 mai 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 12 mai 1995, reținând că aceasta este constituțională, deoarece, pe de o parte, nu se regăsesc criteriile nediscriminării stabilite la art. 4 alin. (2) din Constituție, iar pe de altă parte, nu se poate invoca nici încălcarea principiului egalității, fiind vorba de persoane care se află în situații deosebite.

Autorul excepției critică, de asemenea, dispozițiile art. 22 din Legea nr. 51/1995, care prevăd că exercitarea profesiei de avocat de către o persoană care nu este înscrisă în Tabloul avocaților constituie infracțiune și se sancționează potrivit legii penale.

Garantând dreptul la apărare, Constituția prevede la art. 24 alin. (2) că, în timpul procesului, părțile au dreptul la asistența unui avocat, înțelegând prin aceasta o persoană care are calitatea de avocat dobândită în condițiile prevăzute de lege, astfel că incriminarea faptelor de exercitare nelegală a profesiei de avocat nu este decât consecința logică a reglementării legale.

Autorul excepției critică, de asemenea, dispozițiile art. 78 din aceeași lege, care prevăd că „La data intrării în vigoare a prezentei legi, persoanele fizice sau juridice, care au fost autorizate în baza altor legi să acorde consultanță juridică, își încetează această activitate”, susținând că această dispoziție contravine prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție privind neretroactivitatea legii.

Afirmația este însă neîntemeiată, deoarece Legea nr. 51/1995 dispune pentru viitor, iar activitatea desfășurată de aceste persoane, până la data intrării în vigoare a legii, este legală.

Cu privire la constituționalitatea dispozițiilor art. 22 și 78, Curtea s-a pronunțat prin Decizia nr. 66 din 21 mai 1996, definitivă prin Decizia nr. 124 din 22 octombrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 325 din 5 decembrie 1996, stabilind că aceste dispoziții sunt

constituționale și, întrucât nu au intervenit elemente noi care să justifice schimbarea soluției, urmează ca excepția privind dispozițiile acestor articole să fie respinsă.

În fine, cu privire la susținerea că dispozițiile atacate contravin prevederilor art. 49 alin. (1) din Constituție, potrivit

căror exercițiul unor drepturi sau cel al unor libertăți poate fi restrâns prin lege, dacă aceasta se impune, între altele, pentru apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor, Curtea constată că acestea nu au legătură cu prevederile legale a căror neconstituționalitate a fost invocată.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, art. 3, art. 14, art. 22 și ale art. 78 din Legea nr. 51/1995, invocată de Croitoru Ioan în Dosarul nr. 4/1997 al Curții de Apel Alba Iulia.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 14 octombrie 1997.

PREȘEDINTE,
prof. univ. dr. Nicolae Popa

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 393

din 16 octombrie 1997

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. 6 lit. c) și ale art. 28 alin. 2 lit. b) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Raul Petrescu	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. 6 lit. c) și ale art. 28 alin. 2 lit. b) din Legea nr. 36/1995, invocată de Budulan Ion în Dosarul nr. 771/A/1996 al Curții de Apel Craiova — Secția de contencios administrativ și comercial.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 25 septembrie 1997, în prezența reprezentantului Ministerului Public și a părților, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 2 octombrie 1997 și apoi pentru data de 16 octombrie 1997.

CURTEA,

Având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 3 martie 1997, pronunțată în Dosarul nr. 771/A/1996, Curtea de Apel Craiova — Secția de contencios administrativ și comercial a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. 6 lit. c) și ale art. 28 alin. 2 lit. b) din Legea nr. 36/1995, invocată de Budulan Ion în cadrul unui proces de contencios administrativ.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile atacate contravin prevederilor art. 134 alin. (2) lit. a) din Constituție, deoarece se „creează monopoluri profesionale care îngreșesc concurența loială”, iar „profesia de notar public este liberală și nu trebuie îngreșită prin atribuțiile Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici de a propune ministrului justiției numărul necesar al birourilor de notari publici și condițiile de desfășurare a examenelor”.

Exprimându-și opinia, Curtea de Apel Craiova — Secția de contencios administrativ și comercial apreciază că excepția este nefondată. Instanța consideră că activitatea notarilor este de autoritate publică, iar procedura instituită prin Legea nr. 36/1995 nu este neconstituțională, întrucât ea nu îngreșește concurența loială, așa cum susține reclamantul, dat fiind că „această concurență se manifestă în relațiile comerciale dintre comercianți și nu între funcționari publici care exercită atribuțiile unei autorități publice”.

În vederea soluționării excepției au fost solicitate, în temeiul art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, în punctul său de vedere, apreciază că dispozițiile art. 26 alin. 6 lit. c) și ale art. 28 alin. 2 lit. b) din Legea nr. 36/1995 sunt constituționale, excepția ridicată fiind nefondată.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția ridicată este neîntemeiată, întrucât „activitatea notarilor publici este o profesie ce corespunde unor interese ale statului și societății, numărul și condițiile specifice pe care trebuie să le îndeplinească acestea fiind prevăzute de lege”.

Camera Deputaților nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

având în vedere încheierea de sesizare, punctul de vedere al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului și al Guvernului, raportul întocmit în cauză, susținerile autorului excepției și concluziile procurorului, dispozițiile atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, constată următoarele:

Primul dintre textele atacate, acela al art. 26 alin. 6 lit. c) din Legea nr. 36/1995, se referă la atribuțiile Colegiului director al Camerei Notarilor Publici, prevăzând că acesta informează Uniunea Națională a Notarilor Publici în legătură cu activitatea birourilor notarilor publici asupra necesarului de notari și notari stagiați și face recomandări cu privire la persoanele ce urmează să fie propuse de uniune pentru numirea lor în funcția de notar public de către ministrul justiției.

Potrivit art. 28 alin. 2 lit. b) din aceeași lege, Consiliul Uniunii Naționale a Notarilor Publici are, printre alte atribuții, și aceea de a propune ministrului justiției numărul necesar

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. 6 lit. c) și ale art. 28 alin. 2 lit. b) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, invocată de Budulan Ion în Dosarul nr. 771/A/1996 al Curții de Apel Craiova — Secția de contencios administrativ și comercial.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 16 octombrie 1997.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 485

din 2 decembrie 1997

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 112/1995
pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului**

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 112/1995 pentru

de birouri ale notarilor publici și condițiile de desfășurare a examenelor de notari publici.

În speță, obiectul litigiului îl constituie contestarea rezultatelor concursului pentru ocuparea unui post de notar public.

Potrivit prevederilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau ordonanță de care depinde soluționarea cauzei.

Întrucât, așa cum s-a arătat, obiectul litigiului din fața instanței judecătorești unde excepția a fost ridicată îl constituie contestarea rezultatelor concursului pentru ocuparea unui post de notar public, rezultă că textele invocate prin excepție ca fiind neconstituționale nu sunt aplicabile în soluționarea acestui litigiu. Pe cale de consecință, rezultă că excepția invocată nu este pertinentă în soluționarea cauzei.

Potrivit alin. (6) al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, excepția irelevantă este inadmisibilă, astfel încât, având în vedere aceste dispoziții legale, excepția de față urmează a fi respinsă.

reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, invocată de Consiliul Local al Comunei Poiana Câmpina și de Constantin Gheorghe în Dosarul nr. 654/1997 al Judecătoriei Câmpina.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 13 noiembrie 1997 și au fost consemnate în încheierea din aceeași dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 25 noiembrie 1997 și apoi pentru data de 2 decembrie 1997.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Judecătoria Câmpina, prin Încheierea din 27 martie 1997, pronunțată în Dosarul nr. 654/1997, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, invocată de Consiliul Local al Comunei Poiana Câmpina și de Constantin Gheorghe.

În motivarea excepției se susține că art. 9 din Legea nr. 112/1995 încalcă prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1), privind egalitatea în drepturi, și ale art. 41 alin. (2), privind ocrotirea proprietății private, indiferent de titular. De asemenea, se consideră că textul atacat contravine dispozițiilor art. 480 și ale art. 481 din Codul civil.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția este neîntemeiată, textul atacat fiind constituțional, „deoarece, prin art. 41, Constituția dă legii posibilitatea de a stabili conținutul și limitele acestor drepturi“. De asemenea, se consideră că „această reglementare are legitimitate din punct de vedere economic, moral și social în conformitate cu dispozițiile art. 41 și ale art. 135 din Constituție“.

În scopul soluționării cauzei, conform prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Președintele Camerei Deputaților și președintele Senatului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului, dispozițiile atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, republicată, constată următoarele:

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, invocată de Consiliul Local al Comunei Poiana Câmpina și de Constantin Gheorghe în Dosarul nr. 654/1997 al Judecătoriai Câmpina.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 2 decembrie 1997.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, Curtea este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost legal sesizată.

Art. 9 din Legea nr. 112/1995 se referă la dreptul chiriașilor titulari de contract ai apartamentelor ce nu se restituie în natură foștilor proprietari sau moștenitorilor acestora de a opta, după expirarea termenului prevăzut la art. 14 din lege, pentru cumpărarea acestor apartamente cu plata integrală sau în rate a prețului.

Asupra constituționalității acestui text legal, Curtea Constituțională s-a pronunțat în temeiul dispozițiilor art. 144 lit. a) din Constituție și ale art. 17 și următoarele din Legea nr. 47/1992, prin Decizia nr. 73 din 19 iulie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 8 august 1995, reținând că nu contravine art. 41 și 135 alin. (6) din Constituție. Posibilitatea vânzării către chiriași a locuințelor ce nu se restituie în natură foștilor proprietari constituie recunoașterea, prin lege, a unui drept subiectiv, înlăturându-se astfel discriminarea anterioară când un asemenea drept era recunoscut numai chiriașilor din locuințele construite din fondurile statului.

Nu poate fi acceptată nici critica privind violarea art. 16 alin. (1) din Constituție, text care stipulează că „cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări“, deoarece prin art. 9 din Legea nr. 112/1995 se acordă posibilitatea tuturor chiriașilor titulari ai unor contracte de închiriere a apartamentelor în care locuiesc de a opta între a cumpăra aceste apartamente, după expirarea termenului prevăzut la art. 14 din lege, sau de a rămâne în continuare chiriași.

Reglementarea cumpărării de către chiriași a locuințelor nerestituite în natură foștilor proprietari, chiar dacă acestea aparțin statului sau unităților economice, nu contravine deci prevederilor constituționale menționate, astfel că excepția urmează să fie respinsă.

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 547

din 4 decembrie 1997

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 13/1995 privind unele măsuri de accelerare a procesului de restructurare a regiilor autonome și a societăților comerciale cu capital majoritar de stat, de întărire a disciplinei financiare și de îmbunătățire a decontărilor în economie

Ioan Muraru	— președinte
Mihai Constantinescu	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 13/1995 privind unele măsuri de accelerare a procesului de restructurare a regiilor autonome și a societăților comerciale cu capital majoritar de stat, de întărire a disciplinei financiare și de îmbunătățire a decontărilor în economie, invocată de Societatea Comercială „Biofort” — S.A. Craiova în Dosarul nr. 215/C/1996 al Curții de Apel Craiova — Secția de contencios administrativ și comercial.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 27 noiembrie 1997 și au fost consemnate în încheierea din aceeași dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 4 decembrie 1997.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Curtea de Apel Craiova — Secția de contencios administrativ și comercial, prin Încheierea din 5 decembrie 1996, pronunțată în Dosarul nr. 215/C/1996, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 13/1995, invocată de Societatea Comercială „Biofort” — S.A. Craiova.

În motivarea excepției se susține că art. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 13/1995, prin care s-a dispus eşalonarea plăților pe o perioadă de 3 ani și jumătate și au fost anulate penalitățile de întârziere, contravine dispozițiilor art. 114 alin. (1) și ale art. 134 alin. (2) din Constituție. De asemenea, se susține că art. 1.088 din Codul civil și art. 43 din Codul comercial, fiind dispoziții prevăzute în legi organice, potrivit art. 72 alin. (3) lit. k) din Constituție, nu puteau fi modificate printr-o ordonanță a Guvernului.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că „strict formal, Guvernul nu poate pe calea ordonanțelor să modifice prevederi din legi organice, întrucât ar încălca dispozițiile art. 114 alin. (1) din Constituție”.

În scopul soluționării cauzei, conform prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, în punctul de vedere exprimat, consideră că prevederile art. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 13/1995 sunt constituționale, iar excepția ridicată este neîntemeiată.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, „imixtiunea statului în activitatea agenților economici nefiind permisă într-o economie de piață”.

În continuare se arată că, ulterior invocării excepției de neconstituționalitate, Ordonanța Guvernului nr. 13/1995 a fost abrogată, cu excepția art. 16, în temeiul art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/1997 cu privire la diminuarea blocajului financiar și a pierderilor din economie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 22 aprilie 1997.

Președintele Camerei Deputaților nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului, dispozițiile atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, republicată, constată următoarele:

Art. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 13/1995 prevedea că „pentru perioada de la instituirea regimului special de supraveghere economico-financiară și până la încheierea acordurilor de conciliere, datoriile restante ale agenților economici prevăzuți la art. 2, către regiile autonome și societățile comerciale cu capital majoritar de stat, stabilite în contractele și convențiile încheiate, pot fi amânate la plată și nu se calculează dobânzi sau penalități asupra acestora”. În continuare se reglementează procedura de încheiere a acordurilor de conciliere.

Între data sesizării și data soluționării excepției de neconstituționalitate Ordonanța Guvernului nr. 13/1995 a fost abrogată, cu excepția art. 16, în mod expres prin dispozițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/1997 cu privire la eliminarea blocajului financiar și a pierderilor din economie, aprobată prin Legea nr. 151 din 24 iulie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 172 din 28 iulie 1997.

În aceste condiții, Curtea Constituțională fiind competentă, potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, să se pronunțe numai asupra constituționalității legilor sau ordonanțelor în vigoare, excepția invocată a rămas fără obiect, dispozițiile considerate ca neconstituționale fiind abrogate expres și, ținând seama de prevederile art. 23 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992, urmează să fie respinsă ca inadmisibilă.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 13/1995 privind unele măsuri de accelerare a procesului de restructurare a regiilor autonome și a societăților comerciale cu capital majoritar de stat, de întărire a disciplinei financiare și de îmbunătățire a decontărilor în economie, invocată de Societatea Comercială „Biofort” — S.A. Craiova în Dosarul nr. 215/C/1996 al Curții de Apel Craiova — Secția de contencios administrativ și comercial.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 4 decembrie 1997.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 593

din 9 decembrie 1997

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 30 lit. a) , devenit art. 27 alin. 1 lit. b) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor, republicată

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 30 lit a) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor, invocată de Straub Ernestiana în Dosarul nr. 16.775/1996 al Judecătorei Cluj-Napoca.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 4 decembrie 1997 și au fost consemnate în încheierea din aceeași dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 9 decembrie 1997.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Judecătoria Cluj-Napoca, prin Încheierea din 12 februarie 1997, pronunțată în Dosarul nr. 16.775/1996, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 30 lit. a) din Legea nr. 50/1991, invocată de Straub Ernestiana.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile atacate încalcă prevederile art. 41 din Constituție, deoarece limitează dreptul de proprietate pe care petiționara îl are asupra casei sale. Se apreciază că gardul ridicat pentru a

proteja proprietatea nu constituie o construcție în sensul Legii nr. 50/1991.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece exercitarea dreptului de proprietate garantat de Constituție „trebuie să se facă în anumite limite ce pot fi stabilite prin legi speciale“.

În scopul soluționării cauzei, conform prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, în punctul de vedere comunicat, consideră că art. 30 lit. a) din Legea nr. 50/1991 este constituțional, iar „aplicarea corectă a legii ține de situația de fapt și numai instanța judecătorească poate hotărî în funcție de probatoriile administrate“.

În punctul său de vedere, Guvernul apreciază excepția ca nefondată, întrucât argumentele invocate de petiționară nu constituie o problemă de constituționalitate, ci una de legalitate, care urmează să fie soluționată de instanța judecătorească.

Președintele Camerei Deputaților nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, republicată, constată următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, Curtea este competentă să soluționeze

excepția de neconstituționalitate cu care a fost legal sesizată.

Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor a fost modificată prin Legea nr. 125/1996, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 3 din 13 ianuarie 1997, unde, într-o nouă numerotare, art. 30 lit. a) a devenit art. 27 alin. 1 lit. b).

Excepția de neconstituționalitate a art. 27 alin. 1 lit. b) din Legea nr. 50/1991, republicată, constă în a afirma că obligarea la desființarea construcțiilor realizate fără autorizație sau cu depășirea limitelor acesteia reprezintă o măsură potrivnică art. 41 alin. (1) din Constituție, care garantează dreptul de proprietate și creanțele asupra statului.

Întrucât chiar textul constituțional statornicește că conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite prin lege, sancțiunea desființării construcțiilor realizate fără respecta-

rea condițiilor prevăzute de lege nu contravine normelor constituționale.

Faptul că o anumită construcție sau lucrare, în speță gardul ridicat pentru protejarea proprietății, necesită sau nu autorizarea în raport cu dispozițiile Legii nr. 50/1991, nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de aplicare a legii ce urmează să fie soluționată de instanța de judecată.

Desființarea construcțiilor realizate fără drept reprezintă o sancțiune și în dreptul civil, iar executarea de lucrări fără autorizație constituie, potrivit art. 21 din Legea nr. 50/1991, infracțiune.

De altfel alin. (6) al art. 41 din Constituție prevede că dreptul de proprietate obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii sau obiceiului, revin proprietarului.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 30 lit. a), devenit art. 27 alin. 1 lit. b) din Legea nr. 50/1991, republicată, invocată de Straub Ernestiana în Dosarul nr. 16.775/1996 al Judecătoriei Cluj-Napoca. Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din 9 decembrie 1997.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 4 din 3 februarie 1998

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 13 alin. 1 și 2 din Legea nr. 112/1995
pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului**

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a art. 13 alin. 1 și 2 din Legea nr. 112/1995, invocată de Neda Dumitru în Dosarul nr. 1.245/1997 al Judecătoriei Oravița.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 27 ianuarie 1998, în prezența lui Neda Dumitru, a reprezentantului Ministerului Public și în lipsa celorlalte părți legal citate, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 3 februarie 1998.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Judecătoria Oravița, prin Încheierea din 30 mai 1997, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. 1 și 2 din Legea nr. 112/1995, invocată de Neda Dumitru.

În motivarea excepției se susține că prevederile art. 13 alin. 1 și 2 din Legea nr. 112/1995, stabilind „limite

inferioare și superioare“ pentru acordarea de despăgubiri foștilor proprietari, contravin astfel dispozițiilor art. 41 alin. (3) și (5) din Constituție. Totodată se arată că sunt încălcate și prevederile art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, prin crearea unor diferențe între proprietarii beneficiari ai despăgubirilor; astfel, în timp ce unii dintre aceștia beneficiază de restituirea în natură a locuințelor, indiferent de valoarea lor, ceilalți primesc numai o despăgubire limitată (care nu reprezintă, uneori, decât o despăgubire parțială).

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția este întemeiată.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 138/1997, s-au solicitat puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că dispozițiile art. 13 alin. 1 și 2 din Legea nr. 112/1995 sunt constituționale, evocându-se în acest sens jurisprudența Curții.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate invocată.

În art. 13 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 sunt enumerate reglementările legale aplicabile la stabilirea despăgubirilor care se acordă foștilor proprietari și moștenitorilor acestora pentru apartamentele nerestituite în natură și pentru terenurile aferente (sau, după caz, la stabilirea prețului de vânzare al apartamentelor); textul precizează că, la valorile calculate în baza reglementărilor respective, se vor aplica coeficienții de actualizare, care nu vor fi mai mici decât coeficientul de creștere a veniturilor salariale medii pe economie.

Alineatul 2 al aceluiași articol prevede că valoarea totală a apartamentului restituit în natură și a despăgubirilor convenite pentru terenurile aferente nu poate depăși suma veni-

turilor salariale medii pe economie ale unei persoane, pe o perioadă de 20 de ani, calculată la data stabilirii despăgubirii.

Prin Decizia nr. 73 din 19 iulie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 8 august 1995, Curtea Constituțională a stabilit că dispozițiile art. 13 alin. 2 din Legea nr. 112/1995 sunt constituționale. Cât privește modul de stabilire a despăgubirilor și a întinderii acestora, Curtea a considerat că prevederile Legii nr. 112/1995 (art. 13 alin. 2) consacră, fără îndoială, soluții rezonabile.

Referitor la argumentul că, prin soluțiile adoptate de legiuitor, se creează o inegalitate între foștii proprietari — unii ajungând să fie despăgubiți numai parțial —, în decizia menționată s-a arătat că limitarea întinderii reparațiilor a avut în vedere posibilitățile economice și financiare existente în raport cu alte necesități și priorități economice și sociale, în a căror evaluare și satisfacere legiuitorul este suveran.

Cât privește dispozițiile alin. 1 al art. 13 din Legea nr. 112/1995 se constată că acest alineat nu face decât să indice reglementările legale existente, în baza cărora se stabilește cuantumul despăgubirilor ce se acordă pentru locuințe și pentru terenuri.

Din dosarul cauzei rezultă că autorul excepției de neconstituționalitate și-a exprimat în instanță dezacordul privind modul de aplicare a unor elemente prevăzute de lege în stabilirea valorii locuinței pentru care urmează să primească despăgubiri (determinarea vechimii locuinței, faptul că degradările ulterioare trecerii locuinței în proprietatea statului sunt imputabile acestuia, existența unor erori de calcul etc.). Toate aceste aspecte privesc însă modul de aplicare a reglementărilor legale, așadar probleme ce urmează a fi rezolvate de instanța de judecată, ele neținând de constituționalitatea textelor atacate.

Deși Curtea Constituțională s-a pronunțat, prin Decizia nr. 73/1996, exclusiv asupra constituționalității alin. 2 al art. 13 din Legea nr. 112/1995, ea a avut în vedere, implicit, și constituționalitatea alin. 1 al acestui articol, atunci când a afirmat că legea consacră soluții rezonabile în ceea ce privește modul de stabilire a despăgubirilor (prevăzut la alin. 1), cât și a întinderii acestora (ce face obiectul alin. 2), cele două alineate fiind inseparabil legate între ele.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. 1 și 2 din Legea nr. 112/1995, invocată de Neda Dumitru în Dosarul nr. 1.245/1997 al Judecătorei Oravița.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 3 februarie 1998.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 23

din 10 februarie 1998

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 4 din Codul penal

Mihai Constantinescu	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Ioan Griga	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 4 din Codul penal, invocată de Ardelean Ana Emanuela în Dosarul nr. 1.346/1995 al Judecătorei Sectorului 4 București.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 29 ianuarie 1998, în prezența reprezentantului Ministerului Public și în lipsa părților legal citate, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 3 februarie 1998 și apoi pentru data de 10 februarie 1998.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 23 septembrie 1997 Judecătoria Sectorului 4 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 4 din Codul penal, ridicată de Ardelean Ana Emanuela în Dosarul nr. 1.346/1995 al acestei instanțe.

Deși autoarea excepției se referă la art. 81 alin. 3 din Codul penal, astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 30 din Legea nr. 140/1996 pentru modificarea și completarea Codului penal, în realitate are în vedere dispozițiile art. 81 alin. 4 din Codul penal, republicat în baza Legii nr. 140/1996.

Autoarea excepției consideră această dispoziție legală neconstituțională, deoarece, pentru a putea beneficia de suspendarea condiționată a executării pedepsei, ea trebuie să efectueze plata integrală a despăgubirilor, ceea ce ar reprezenta în fapt obligația de recunoaștere necondiționată a vinovăției penale ca temei al răspunderii civile. În acest mod se creează un regim discriminatoriu de inegalitate între cetățeni, în funcție de condiția materială a cetățeanului, încălcându-se astfel prevederile art. 4 alin. (2) din Constituție. Se arată, de asemenea, că textul atacat încalcă dreptul la apărare, prevăzut la art. 24 din Constituție, principiul egalității în fața legii, prevăzut la art. 16 alin. (1) din Constituție, și „vine în contradicție cu Declarația Universală a Drepturilor Omului”.

Exprimându-și opinia, instanța apreciază că excepția este neîntemeiată, deoarece dispozițiile legale atacate nu contravin prevederilor art. 4 alin. (2) și ale art. 16 alin. (1) din Constituție.

În scopul soluționării cauzei, conform prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, s-au solicitat puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se arată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 4 din Codul penal trebuia să fie ridicată „numai în legătură cu stabilirea pedepsei și a modului ei de executare”, nu înainte de administrarea probelor și deci înainte de a discuta problema pedepsei, așa cum s-a procedat. Se consideră că, neputând fi invocată excepția în acest moment al procesului, rămâne fără obiect sesizarea Curții Constituționale, care nu poate soluționa o excepție prematur ridicată în fața instanței. Dacă totuși Curtea Constituțională se consideră legal sesizată, Guvernul apreciază că excepția este neîntemeiată, deoarece plata anticipată a despăgubirilor nu poate fi considerată ca o recunoaștere a vinovăției penale, ci doar ca o garanție că partea civilă va fi integral dezdăunată, după cum nici plata unei cauțiuni în cursul procesului penal, potrivit art. 160⁴ și 160⁵ din Codul de procedură penală, nu poate fi considerată ca o recunoaștere a vinovăției sale. Nici luarea măsurilor asigurătorii, potrivit art. 163 din Codul de procedură penală, în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune, nu poate fi considerată ca o recunoaștere anticipată a vinovăției inculpatului. De asemenea, este considerată ca neîntemeiată și susținerea că plata anticipată a despăgubirilor ar crea un regim discriminatoriu de inegalitate în fața legii, în funcție de condiția materială a cetățeanului.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispoziția legală atacată, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea s-a pronunțat cu privire la constituționalitatea art. 81 alin. 4 din Codul penal prin Decizia nr. 463 din 13 noiembrie 1997, definitivă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 6 februarie 1998, constatând că dispozițiile art. 81 alin. 4 din Codul penal sunt neconstituționale, iar, potrivit art. 145 alin. (2) din Constituție și art. 25 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, deciziile Curții Constituționale sunt obligatorii *erga omnes* și au putere numai pentru viitor.

În consecință, având în vedere că un text declarat neconstituțional nu mai poate face obiectul unei noi excepții de neconstituționalitate, potrivit art. 23 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, urmează ca excepția vizând dispozițiile art. 81 alin. 4 din Codul penal să fie respinsă ca inadmisibilă, în baza prevederilor art. 23 alin. (6) din aceeași lege.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

Respinge ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 4 din Codul penal, invocată de Ardelean Ana Emanuela în Dosarul nr. 1.346/1995 al Judecătoriei Sectorului 4 București.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 10 februarie 1998.

PREȘEDINTE,
dr. Mihai Constantinescu

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 25

din 10 februarie 1998

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 4 și ale art. 86¹ alin. 4 din Codul penal

Mihai Constantinescu	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Ioan Griga	— procuror
Gabriela Dragomirescu	— magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 4 și ale art. 86¹ alin. 4 din Codul penal, invocată de Poclusan Ionel în Dosarul nr. 85/1997 al Judecătoriei Chișineu-Criș.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 29 ianuarie 1998, în prezența reprezentantului Ministerului Public și în lipsa părților legal citate, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 3 februarie 1998 și apoi pentru data de 10 februarie 1998.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 22 septembrie 1997, pronunțată în Dosarul nr. 85/1997, Judecătoria Chișineu-Criș a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 4 și ale art. 86¹ alin. 4 din Codul penal, invocată de Poclusan Ionel. În motivarea excepției se susține că dispozițiile art. 81 alin. 4 și ale art. 86¹ alin. 4 din Codul penal, care reglementează suspendarea condiționată a executării pedepsei și, respectiv, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, contravin prevederilor art. 23 alin. (8) din Constituție, referitoare la prezumția de vinovăție. Dispozițiile criticate obligă practic pe inculpat ca, înainte de orice condamnare, să repare prejudiciul prezumat, fără ca acesta să fie stabilit de instanță, pentru a putea beneficia de unul dintre cele două mijloace de individualizare a executării pedepsei. Condiționarea acordării suspendării executării pedepsei de plata integrală a despăgubirilor, înaintea condamnării definitive, ar însemna ca

instanța să se pronunțe, anticipat, asupra cuantumului prejudiciului, gradului de vinovăție a inculpatului, raportului de cauzalitate dintre fapta inculpatului și prejudiciul, precum și modalității de reparare a prejudiciului. În acest fel s-ar ajunge la cazul de incompatibilitate, prevăzut la art. 47 alin. 2 din Codul de procedură penală.

Se apreciază, de asemenea, că textele atacate contravin și art. 6 paragraful 2 din Convenția europeană a drepturilor omului, potrivit căruia orice persoană acuzată de infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția este legal stabilită.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția este neîntemeiată, deoarece dispozițiile legale atacate nu contravin prevederilor art. 23 alin. (8) din Constituție.

În scopul soluționării cauzei, conform prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 138/1997, s-au solicitat puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată, deoarece plata anticipată a despăgubirilor nu poate fi interpretată ca o recunoaștere a vinovăției inculpatului, ci ca o garanție că partea civilă va fi integral despăgubită. Dispozițiile criticate ca neconstituționale au funcția de a asigura repararea pagubei produse prin săvârșirea infracțiunii și nu reprezintă recunoașterea anticipată a vinovăției inculpatului. Se consideră, de asemenea, neîntemeiată invocarea art. 47 alin. 2 din Codul de procedură penală, privitor la incompatibilitatea judecătorului care și-a exprimat anterior părerea cu privire la soluția care ar putea fi dată în acea cauză. Obligarea inculpatului la plata despăgubirilor nu înseamnă o pronunțare anticipată privind soluția pe care o va da judecătorul în cauză, ci doar o condiție pe care legea o impune inculpatului pentru a putea beneficia de una dintre cele două măsuri, tot așa cum legea impune inculpatului să plătească o cauțiune pentru a putea beneficia de liberare provizorie, potrivit art. 160⁴ și 160⁵ din Codul de procedură penală.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, republicată, constată următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992 Curtea este competentă să soluționeze excepția cu care a fost legal sesizată.

Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 4 din Codul penal, potrivit căroră „În cazul condamnării pentru o infracțiune prin care s-a produs o pagubă, instanța poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei, numai dacă până la pronunțarea hotărârii paguba a fost integral recuperată sau plata despăgubirii este garantată de o societate de asigurare“, urmează a fi respinsă în temeiul art. 23 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată. Conform textului citat, nu pot face obiectul excepției prevederile legale constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale. Or, prin Decizia nr. 463 din 13 noiembrie 1997, definitivă și obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 6 februarie 1998, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 81 alin. 4 din Codul penal sunt neconstituționale. Pentru a pronunța această soluție, prin decizia menționată s-au reținut următoarele:

Art. 81 alin. 4 din Codul penal, care condiționează luarea unei măsuri de politică penală cu consecințe grave, cum este suspendarea condiționată a executării pedepsei, de soluționarea unei probleme de drept extrapenal, creează discriminare între cetățeni, pe criteriul averii, contravenind astfel prevederilor art. 4 alin. (2) și ale art. 16 din Constituție. Inculpatul care nu are posibilitatea obiectivă de acoperire a prejudiciului, înaintea pronunțării hotărârii de condamnare, nu are acces la condamnarea cu suspendarea executării pedepsei. Accesul inculpatului la unele

măsuri de politică penală neprivative de libertate, la care el este îndreptățit din punct de vedere al politicii penale și al dreptului penal, nu-i poate fi interzis pe criterii străine politicii penale, cum ar fi acoperirea integrală a prejudiciului.

Repararea prejudiciului cauzat persoanei vătămate prin infracțiune și care constituie obiectul acțiunii civile, în cadrul procesului penal, se realizează pe baza regulilor de drept civil și nu poate influența răspunderea penală a autorului prejudiciului. Nerepararea prejudiciului nu condiționează răspunderea penală, decât dacă se dovedește reaua-credință a făptuitorului. S-a mai reținut că, pe lângă discriminarea pe criteriul averii, pe care o determină art. 81 alin. 4 din Codul penal, constrângerea inculpatului de a repara un prejudiciu pe care nu l-a creat ori nu l-a produs în măsura pretinsă de persoana vătămată, este contrară principiului consacrat în Constituție și în convenții internaționale, și anume dreptul la un proces echitabil, care să-i asigure posibilitatea de a dovedi în mod exact întinderea drepturilor și obligațiilor în cazul conflictului adus în justiție.

Excepția de neconstituționalitate a art. 86¹ alin. 4 din Codul penal, potrivit căruia „Dispozițiile art. 81 alin. 4 și alin. 5 se aplică și în cazul suspendării executării pedepsei sub supraveghere“, urmează a fi admisă cât privește trimiterea la prevederile art. 81 alin. 4 din același cod.

Art. 86¹ alin. 4 din Codul penal reglementează problemele referitoare la „suspendarea executării pedepsei sub supraveghere“, în condiții identice cu „suspendarea condiționată a executării pedepsei“, prevăzută la art. 81 alin. 4 din același cod.

Rezultă că argumentele care au fundamentat soluția de neconstituționalitate a art. 81 alin. 4 din Codul penal, expuse în Decizia Curții Constituționale nr. 463/1997, suscitată, își mențin valabilitatea și în legătură cu dispozițiile art. 86¹ alin. 4, cât privește trimiterea la alin. 4 al art. 81 din cod.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

1. Respinge ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 4 din Codul penal, invocată de Poclășan Ionel în Dosarul nr. 85/1997 al Judecătoriei Chișineu-Criș.

2. Admite excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86¹ alin. 4 din Codul penal, invocată de Poclășan Ionel în Dosarul nr. 85/1997 al Judecătoriei Chișineu-Criș, și constată că aceste dispoziții sunt neconstituționale cât privește trimiterea la prevederile art. 81 alin. 4 din același cod.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 10 februarie 1998.

PREȘEDINTE,

dr. Mihai Constantinescu

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, tel. 668.55.58 și 335.01.11/4028.